

Центар за социјални рад Бечеј

21220 Бечеј, Зелена 80. Телефон: 021/6918-420, 021/6915-445

Матични број: 08144303 Шифра делатности: 8899 ПИБ: 100737919 ФАКС: 021/6915-445

Рачун: Управа за трезор, филијала Врбас: 840-529661-05

е-мејл адреса: becelj.csr@minrzs.gov.rs

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД БЕЧЕЈ

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЦЕНТРА ЗА
СОЦИЈАЛНИ РАД БЕЧЕЈ
ЗА 2023. ГОДИНУ

ЈАНУАР 2024. године

ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ЦЕНТРУ ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД	Бечеј
ОПШТИНА	Бечеј
ГОДИНА ОСНИВАЊА	1981.
В.Д. ДИРЕКТОР	Радован Јанковић
АДРЕСА	Ул. Зелена бр. 80, 21220 Бечеј
E- mail	becej.csr@minrzs.gov.rs
КОНТАКТ ТЕЛЕФОН	021/6915-445, 021/6918-420

1. УВОДНИ ДЕО

Предмет извештаја су интерпретације постојећег стања, уочених тенденција и промена у раду Центра за социјални рад Бечеј (у даљем тексту ЦСР Бечеј) у извештајном периоду.

Основу за израду извештаја чине подаци из табеле годишњег извештаја ЦСР Бечеј као и други релевантни извори: званични статистички подаци Републичког завода за статистику, подаци добијени од Националне службе за запошљавање, филијала Нови Сад, испостава Бечеј, подаци добијени од матичара матичног подручја општине Бечеј, подаци добијени од Основног суда у Бечеју, Прекршајног суда у Бечеју, Вишег суда у Новом Саду и Зрењанину, Основног јавног тужилаштва у Бечеју, Вишег јавног тужилаштва у Зрењанину, Полицијске станице Бечеј и других.

Извештај је намењен надлежном Министарству за рад, запошљавање, социјална и борачка питања, Републичком заводу за социјалну заштиту, Покрајинском секретаријату за социјалну политику, демографију и равноправност полова, Скупштини општине Бечеј, као и свим заинтересованим грађанима којима ће извештај бити доступан на увид у електронској форми на сајту Центра за социјални рад Бечеј (<http://csrbecej.org/>).

Делатност Центра за социјални рад

Садржај рада, односно делатности Центра за социјални рад Бечеј, одређен је на основу Статута Центра, Правилника о организацији, нормативима и стандардима рада Центра за социјални рад, у смислу Закона о социјалној заштити, Породичног закона, Одлуке о правима у социјалној заштити из надлежности општине Бечеј и другим законским и подзаконским актима.

Центар за социјални рад Бечеј решава у првом степену уз примену одредби Закона о општем управном поступку ("Сл. гласник РС", број 18/2016, 95/2018-аутентично тумачење и 2/2023-одлука УС) по захтевима грађана за остваривање права из области социјалне заштите, а у складу са Породичним законом ("Сл. гласник РС", број 18/2005, 72/2011 - др. закон и 6/2015), као орган старатељства врши послове заштите породице, помоћи породици и старатељства.

(1) У вршењу јавних овлашћења, ЦСР Бечеј у складу са законом одлучује о:

1. остваривању права на новчану социјалну помоћ;

2. остваривању права на додатак за помоћ и негу другог лица;
3. остваривању права на помоћ за оспособљавање за рад;
4. остваривању права на смештај у установу социјалне заштите;
5. остваривању права на смештај одраслог лица у другу породицу;
6. хранитељству;
7. усвојењу;
8. старатељству;
9. одређивању и промени личног имена детета;
10. мерама превентивног надзора над вршењем родитељског права;
11. мерама корективног надзора над вршењем родитељског права.

(2) У вршењу јавних овлашћења, ЦСР Бечеј, у складу са законом, обавља следеће послове:

1. доставља налаз и стручно мишљење, на захтев суда, у парницама у којима се одлучује о заштити права детета или о вршењу, односно, лишењу родитељског права;
2. доставља, на захтев тужилаштва мишљење о процени ризика од понављања насиља које се догодило у породици;
3. доставља на захтев суда, мишљење о сврсисходности мере заштите од насиља у породици;
4. пружа помоћ у прибављању потребних доказа суду пред којим се води поступак о спору за заштиту од насиља у породици;
5. сачињава, спроводи и евалуира план заштите жртава насиља;
6. сачињава, спроводи и евалуира план заштите и подршке жртвама насиља као члан Координационог тима за заштиту од насиља општине Бечеј, кроз интерсекторску сарадњу Полицијске станице Бечеј, Основног јавног тужилаштва у Бечеју и Центра за социјални рад Бечеј;
7. спроводи поступак процене опште подобности хранитеља, усвојитеља и старатеља;
8. врши попис и процену имовине лица под старатељством;
9. сарађује са јавним тужиоцем, односно, судијом за малолетнике у избору и примени васпитних налога;
10. спроводи медијацију између малолетних учиниоца и жртве кривичног дела;
11. подноси извештај о испуњењу васпитног налога јавном тужиоцу, односно судији за малолетнике;
12. присуствује, по одобрењу суда, радњама у припремном поступку против малолетног учиниоца кривичног дела (саслушање малолетног учиниоца кривичног дела, саслушање других лица), ставља предлоге и упућује питања лицима која се саслушавају;
13. доставља мишљење суду пред којим се води кривични поступак против малолетника у погледу чињеница које се односе на узраст малолетника, чињеница потребних за оцену његове зрелости, испитује средину у којој живи и прилике под којима живи и друге околности које се тичу његове личности и понашања;
14. присуствује седници већа за малолетнике и главном претресу у кривичном поступку против малолетног учиниоца кривичног дела;
15. обавештава суд надлежан за извршење заводске васпитне мере и орган унутрашњих послова када извршење мере не може да започне или да се настави због одбијања или бекства малолетника;
16. стара се о извршењу васпитних мера посебних обавеза;
17. проверава извршење васпитне мере појачан надзор од стране родитеља, усвојитеља или старатеља и указује на помоћ у извршењу мере;
18. проверава извршење васпитне мере појачаног надзора у другој породици и указује помоћ породици у коју је малолетник смештен;
19. спроводи васпитну меру појачаног надзора од стране органа старатељства тако што се брине о школовању малолетника, његовом запослењу, одвајању из средине која на њега штетно утиче, потребном лечењу и сређивању прилика у којима живи;
20. стара се о извршењу васпитне мере појачаног надзора уз обавезу дневног боравка у установи за васпитање и образовање малолетника;

21. доставља суду и јавном тужиоцу за малолетнике извештај о току извршења васпитних мера о чијем се извршењу стара;
22. предлаже суду доношење одлуке о трошковима извршења васпитних мера;
23. обавља друге послове утврђене законом.

(3) Центар у вршењу јавних овлашћења пружа услуге социјалног рада и покреће судске поступке када је законом на то овлашћен.

(4) Од делатности, Центар за социјални рад Бечеј има организовано 24-часовна дежурства, у случају хитних, неодложних интервенција.

(5) У Центру за социјални рад Бечеј није организовано пружање услуга "СОС" телефоном, али на локалном нивоу постоји општински Штаб за ванредне ситуације, који у ванредним ситуацијама сазива председник општине, а чине га следеће службе: Центар за социјални рад Бечеј, чланови општинског већа, Дом здравља Бечеј, Геронтолошки центар Бечеј, ДТД Бечеј, Војни одсек, Црвени крст, Полицијска станица у Бечеју, Водоканал Бечеј, ЈП Комуналац Бечеј, Подручна ватрогасна спасилачка јединица Бечеј. Свака служба добија задатак из својих надлежности, а средства за рад обезбеђују се из буџета општине Бечеј.

(6) Од маја 2017. године покренута је услуга социјалне заштите-Саветовалиште за брак и породицу. Услугу пружају лиценцирани стручни радници Центра за социјални рад Бечеј.

Основна обележја становништва општине Бечеј

Према подацима Републичког завода за статистику на територији општине Бечеј према попису из 2011. године живи **37.351 становник**. По подацима пописа из 2002. године укупан број становника је био 37.209, број домаћинстава на територији општине Бечеј је 13.983, а укупан број станова је 17.027. У иностранству живи 499 лица. По приградским насељима иста ова подела изгледа овако:

Бачко Градиште: укупан број становника - 5.095, укупан број домаћинстава - 1.924, а укупан број станова - 2.758;

Бачко Петрово Село: укупан број становника - 6.295, укупан број домаћинстава - 2.509, а укупан број станова - 3.124;

Бечеј: укупан број становника - 23.817, укупан број домаћинстава - 8.817, а укупан број станова - 10.231;

Милешево: укупан број становника - 911, укупан број домаћинстава - 354, а укупан број станова - 470;

Радичевић: укупан број становника - 1.091, укупан број домаћинстава - 379, а укупан број станова - 444.

Према подацима из пописа 2011.године, полну структуру становништва општине Бечеј чине: 18.316 мушкараца и 19.035 жена. Просечна старост становништва износи 39,5 година (37,9 код мушкараца и 41,1 код жена). Становништво је нехомогено, а у последња три пописа, примећен је пад у броју становника.

Становништво према полу и старости према попису из 2011. године:

Године живота	мушкарци	жене
0-4	641	613
5-9	746	703
10-14	787	753
15-19	897	848
20-24	985	870
25-29	874	813
30-34	855	816
35-39	824	850
40-44	910	900
45-49	1.053	1.107
50-54	950	976
55-59	747	834
60-64	692	820
65-69	647	796
70-74	468	646
75-79	266	499
80+	154	362

Општина Бечеј има **13.983 домаћинства** (подаци пописа из 2002.године), тако да у просеку једно домаћинство чини 2,65 чланова (стари податак).

Према старосној структури становништво можемо поделити у три категорије и то:

Деца и омладина - 9.657 или 23,56 % у односу на укупан број становника;

Одрасла лица - 16.983 или 41.44 % у односу на укупан број становника;

Остарела лица - 14.347 или 35,00% у односу на укупан број становника.

У току **2022. године** спроведен је **нови Попис** становништва Републике Србије. Републички завод за статистику објавио је у другој половини 2023. године прву књигу „**Национална припадност**“ у којој су приказани званични резултати пописа становништва по полу и изјашњавање на питање **националне припадности**. Резултати указују да у општини Бечеј живи **30.681 становника**, око 7000 мање становника у односу на попис из 2011. године. 15.026 становника су мушког пола, док је 15.655 жена. У градској средини живи 19.492 становника, а у сеоској средини 11.189. Што се тиче националне структуре, она је следећа: Срби 12.996, Мађари 12.482, Роми 877, Југословени 244, Хрвати 176, Албанци 68, Бошњаци 13, Муслимани 47, Црногорци 41, Руси 46, Македонци 36, Немци 15, Румуни 18, Русини 20, Словацки 22, Словенци 10 и остали 122. 1.858 становника се није изјаснило, а 1465 су у категорији непознато.

У општини Бечеј у току 2023. године регистровано је 4 деце рођене на територији општине Бечеј, према подацима којима располаже матичар општине Бечеј. Општина Бечеј нема породилиште, па се становнице порађају најчешће у околним породилиштима у Новом Саду, Врбасу или Сенти, те нема збирних података о броју новорођене деце у току године. Центар добија упите за решавање захтева за остваривање права на родитељски додатак из

Општинске управе Бечеј, који се њој достављају путем портала еУправе из породицишта за мајке које имају пријављено пребивалиште на територији општине Бечеј. Број издатих уверења да мајка брине о детету за 2023. годину на евиденцији Центра за социјални рад Бечеј износи 210, што говори да је рођено **минимално 210 новорођенчади у извештајном периоду** (познато је да је овај број реално већи, пошто се Центру не обрате све мајке које су се породиле у текућој години). У току 2023. године евидентирано је **450 умрлих лица** (2022. године тај број је био 348) на територији општине Бечеј у матичној књизи умрлих за територију општине Бечеј. Такође, треба напоменути да је овај број реално већи, јер Бечеј нема болницу, те не поседујемо податке свих преминулих током болничког лечења (грађани се упућују најчешће на лечење у Нови Сад, Врбас или Сенту). Као и ранијих година у Бечеју се наставља тренд негативног природног прираштаја, а током 2023. године примећено је да је дошло до повећања разлике између броја умрлих и новорођених лица у току године. У току 2023. године Центар за социјални рад Бече **рефундирао је трошкове за 38 сахрана** за лица која су током живота остваривала право на новчану социјалну помоћ. У току 2023. године **број склопљених бракова на територији општине Бечеј био је 194**, (у 2022. години било их је 185), **а број развода је 141** (у 2021. години је број развода био 177).

Образовна структура становништва општине Бечеј старијег од 15 година живота је следећа: 18.542 су неквалификовани радници; 12.836 има средњу стручну спрему; 1.145 становника има вишу стручну спрему, а 1.302 има високу стручну спрему (према последњим званичним подацима из 2011. године). Просечна месечна нето зарада у општини Бечеј за месец **новембар 2023. године износи 72.808,00 динара**, док је у новембру 2022. године износила 64.197,00 динара. Просечна месечна нето зарада у Републици Србији за месец новембар 2023. године износи 89.956,00 динара, док је у 2022. години у исто време (у новембру месецу) износила 78.326,00 динара.

У току 2023. године **право на пензију** по основу запослености је остварило **6.344 лица** (40 мање него у току 2022. године), од тога је: 660 инвалидске пензије, 1657 породичне и 4.027 старосне пензије. Право на пензију у категорији самосталних занатлија остварило је 519 лица (64 инвалидске пензије, 346 старосне и 109 породичне пензије). У току 2022. године војни фонд проширио се за 14 пензија (2 инвалидске, 5 старосне и 7 породичних). У категорији пољопривредника пензију је остварило 657 лица (37 инвалидска, 527 старосна и 93 породичне). Примећен је тренд благог опадања броја лица која остварују право на пензију протеклих година. Сваке године тај број се умањује за око 50 лица. Претпоставка је да је овај резултат последица смањења укупног броја становника у последњих 10 година.

Тачне податке о припадницима ромске националности Центар за социјални рад Бечеј нема, нити било која институција и установа на територији општине Бечеј. Према подацима најновијег пописа становништва општине Бечеј из 2022. године, **877 особа изјаснило се као Роми**. У претходном попису из 2011. године свега 337 становника изјашњавало се као Роми. Са обзиром да је укупан број становника мањи у односу на резултате претходног пописа, а да у новом попису имамо више од удупланог броја становника који се изјашњавају као Роми, претпоставља се да је међу ромском популацијом повећан степен поверења и смањена стигма те се више опредељују да се изјасне као припадници ове националности. Такође, афирмативне мере које спроводи Република Србија према Ромима у виду досељивања стамбених објеката у насељеним местима су један од значајних фактора повећавања броја Рома на територији општине Бечеј. На жалост, тај број је и даље нереално мали у односу на процене броја Рома у Бечеју. Процене су да је тај број далеко већи, али да се Роми још увек због дискриминације и самодискриминације којој су изложени не опредељују да се изјашњавају као Роми (изјашњавају се као Југословени, Албанци, Срби и Македонци). У општини Бечеј не постоје тзв. ромска насеља, Роми живе на неколико локација у Бечеју и у околним селима.

Јединствене базе података о лицима са сметњама у развоју у општини Бечеј нема. У оквиру ревизије Локалног плана акције за децу општине Бечеј постоји иницијатива да се сачини јединствена база података одраслих лица и деце са сметњама у развоју, како би се у наредном периоду спровела анализа њихових потреба и сачинио координисани одговор релевантних установа локалне заједнице на те потребе. На евиденцији Центра за социјални рад Бечеј у 2023. години регистровано је 87 одрасла лица са различитим облицима инвалидитета и 21 дете са инвалидитетом. Центар за социјални рад Бечеј не располаже валидним подацима о броју особа са инвалидитетом јер у својим евиденцијама не тражи нужно изјашњење о овом статусу. Подаци којима располажемо сачињени су на основу броја регистрованих лица која остварују право на додатак за помоћ и негу другог лица, броја деце која су добијала мишљење од стране Интерресорне комисије општине Бечеј, броја корисника услуга Дневног боравка за децу и младе са сметњама у развоја, броја дела штићеника ове установе којима је признато право на смештај у установе социјалне заштите или породични смештај и др.

2. ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД КАО ПРУЖАЛАЦ УСЛУГА

У Центру за социјални рад Бечеј запослено је укупно 15 радника и то: 12 радника запослених на неодређено време (10 запослених финансира се из средстава Министарства за рад, запошљавање, социјална и борачка питања, док се радно место возача и правника финансира из средстава локалне самоуправе). Један радник-стручни радник, водитељ случаја запослен је на одређено време-до повратка раднице са породичног одсуства. Локална самоуправа финансира још два радна места: стручног сарадника и радника обезбеђења који су радно ангажовани уговором о привременим и повременим пословима и уговором о делу.

Квалификациона структура запослених је следећа:

- 1.руководилац-1 извршилац (дипл. правник)
- 2.дипл. психолог-2 извршиоца
- 4.дипл. педагог-1 извршилац
- 5.дипл.социјални радник-5 извршиоца (један се финансира из буџета општине)
- 8.дипл. правник-1 извршиоц (финансиран из средстава буџета општине)
- 9.шеф рачуноводства-1 извршилац
- 10.административни радник-1 извршилац
- 11.курир-спремачица-1 извршилац
- 12.возач-1 извршилац (финансира се из буџета општине)
- 13.радник обезбеђења-1 извршилац (финансира се из буџета општине)

Од новембра 2018. године Центар за социјални рад Бечеј има једно упражњено радно место због отказа Уговора о раду од стране запослене (социјалног радника). У току године, две раднице стекле су право на старосну пензију, а у децембру 2023. године радно су ангажоване две стручне раднице на неодређено време уз сагласност Министарства финансија и ресорног Министарства-дипломирани социјални радник и дипломирани психолог. Једна радница налази се на породичном одсуству, на њеном месту ангажована је дипломирана социјална радница уговором на одређено време.

Применом Правилника о организацији, нормативима и стандардима рада Центара за социјални рад, послови у Центру су распоређени на следећи начин: 6 стручних радника (педагог, 2 психолога, 3 дипломирана социјална радника ангажовани су као водитељи случаја, од чега је један дипл. социјални радник 50% супервизор). Супервизор је дипломирани социјални радник, чије је радно место организовано тако што је 50% водитељ случаја, а 50% обавља послове супервизора. Правник је ангажован на управно-правним пословима. Руководилац врши функцију в.д. директора од децембра 2023. године, по занимању је дипл.

правник.

Стручни радници редовно присуствују семинарима, обукама, стручним скуповима, панелима и стручним састанцима који се организују, у складу са утврђеним Планом обучавања радника Центра за социјални рад Бечеј за 2023. годину. Анализа Плана обука стручних радника Центра за социјални рад Бечеј за 2023. годину и постигнутих резултата показује да су стручни радници у односу на претходну годину у већем проценту остварили своје потребе за додатном едукацијом из разлога што су обуке и семинари организовани чешће у односу на протеклу годину, било је онлајн обука, котизације су биле приступачније, било је обука и семинара организованих у Војводини, у близини наше општине, обуке су биле акредитоване (сакупљали су се бодови за обнову лиценце за рад у социјалној заштити). Стручни радници су у протеклој години процењивали као најпотребније обуке из области заштите жртава од насиља и директног рада са њима, као и увођења нових услуга социјалне заштите (предах хранитељство).

Од маја 2017. године покренута је услуга социјалне заштите-**Саветовалиште** коју пружа Центар за социјални рад Бечеј. Услугу пружају стручни радници Центра за социјални рад Бечеј-2 психолога, педагог, 2 социјална радника и 2 правника (ангажовани уговором о делу). Стручни радници пружају услугу саветовања у просторијама Центра, ван радног времена, три пута у току радне недеље (понедељак, среда и четвртак) у трајању од 16 до 19 часова. Услуге саветовалишта стоје на располагању свим грађанима општине Бечеј, а пружају се кроз директне посете корисника у Центру или путем телефонских позива. Приоритет у пружању ове услуге имају жртве породичног насиља. Саветовалиште за брак и породицу раније је финансирано из средстава наменских трансфера за побољшање услуга социјалне заштите Министарства за рад, запошљавање, социјална и борачка питања и уз подршку локалне самоуправе, а од средине 2020. године искључиво је подржано из буџета локалне самоуправе. У току 2023. године у оквиру Саветовалишта стручни радници пружили су **294 услуга саветовања грађанима општине Бечеј** (46 деце, 73 младе особе, 164 одрасле особе и 11 особа из категорије старијих лица). Најчешће пружане услуге у саветовалишту су рад са свим члановима породице, супружници у поступку развода брака, подршка жртвама насиља, организовано виђење деце са родитељима у контролисаним условима, рад са децом са проблемима у понашању и др.

Центар за социјални рад Бечеј од јануара 2020. године престао је да буде пружалац услуге лични пратилац детета. Услугу је преузела општина Бечеј. Крајем 2020. године ДОО „Наша чуваркућа“ из Бечеја постала је лиценцирани пружалац услуга помоћ у кући и лични пратилац детета, те је Центар за социјални рад Бечеј у складу са законом преузео улогу упутног органа. У току 2023. године Центар за социјални рад Бечеј признао је **једно право на услугу помоћ у кући и 5 права на услугу лични пратилац детета**.

Зграда у којој се налази ЦСР Бечеј је смештена у ужем градском језгру у непосредној близини свих важних институција. Зграда је приземна, има обезбеђену рампу за инвалидска колица и приступачна је корисницима. Центар за социјални рад Бечеј има 8 канцеларија: пријемна канцеларија и канцеларија административног радника, канцеларија директора, канцеларија шефа рачуноводства, 4 канцеларије у којима стручни радници обављају послове стручног рада и канцеларија за правна питања. Само једна канцеларија има једног стручног радника, док се у три канцеларије налазе по два стручна радника. Сваки стручни радник има оптималне услове за рад (радни сто, столица, рачунар, штампач, телефон, интернет...). Техничка опрема којом располаже Центар у релативно је добром стању, неки делови техничке опреме су застарели и постоји потреба за њиховом заменом (штампачи, рачунари, електронски читачи...). Планирано увођење потпуне дигитализације у Центре за социјални рад планиране од стране ресорног Министарства захтева набавку савремене рачунарске опреме. Центар располаже са 2 чекаонице за кориснике. Чекаонице су адекватно опремљене

(столице за кориснике, топле просторије у зимском периоду, поседују венецијанере за летњи период, климатизоване су). У згради постоје два тоалета, један је намењен за кориснике. Тоалети нису прилагођени за особе са инвалидитетом (не постоји могућност уласка инвалидских колица у тоалет). Центар поседује један аутомобил. Због организације рада која је таквог типа да је велики део рада организован теренски (посете корисника, прикупљање анамнестичких података, насиље у породици), као и због честог преклапања активности у току једног дана, Центар за социјални рад Бечеј има потребу за још једним возилом. Зграда у којој се налази Центар за социјални рад Бечеј захтева адаптацију појединих делова зграде. Због старости зграде постоји опасност од урушавања сувог улаза. Неопходно је и санирање крова који прокишњава. Центар нема обезбеђен адекватан простор за реализацију виђења деце са родитељима/сродницима у контролисаним условима.

У току 2023. године инвестирано је у рачунарску опрему која је била неопходна за рад у законски обавезном програму СОЗИС који је повезао све центре за социјални рад међусобно и са ресорним Министарством и увео бољи степен контроле и униформности рада.

Центар за социјални рад Бечеј има организовану 24-часовну приправност ради извршења неодложних интервенција. Током приправности, захваљујући међусекторској сарадњи, све неодложне интервенције успешно се извршавају. Озбиљан проблем који се појавио у 2020. години јесте затварање Прихватне станице Геронтолошког центра Бечеј, што доводи до немогућности хитног збрињавања лица које се нађу у таквој потреби. Такође, проблем који постоји у нашој општини јесте непостојање решења за адекватно збрињавање жртве насиља (мајке) са дететом/децом. Једина алтернатива која стоји на располагању је збрињавање деце у хранитељску породицу, што је изузетно негативно и неприхватљиво за децу због одвајања од мајке, посебно због тек претрпљене трауме насиља. Очекује се отварање Прихватне станице у општини Бечеј, као лиценциране услуге у оквиру услуга које пружа ДОО „Наша чуваркућа“, као неопходног ресурса локалне заједнице.

Највећи број притужби корисника на рад стручних радника се односи на непризнавање права на новчана средства која се финансирају из буџета општине. Стручни радници ЦСР Бечеј упућују кориснике на друге услуге социјалне заштите које им стоје на располагању, када корисници немају право на новчана средства. У току 2023. године није било жалби на одбијање молбе за признавање права на једнократну новчану помоћ, али је било жалби које су се односиле на прекидање права на новчану социјалну помоћ. Нови програм СОЗИС, уведен од марта 2023. године у социјалну заштиту омогућује повезаност и међусекторску сарадњу свих релевантних институција у којима се води евиденција по којој се доносе одлуке о признавању/непризнавању права на материјална подршка, према законски одређеним критеријумима, те су сада те евиденције међусобно повезане и транспарентне и не постоји могућност заобилажења законске регулативе приликом подношења документације за остваривање права (лажне изјаве, непријављивање остварених доходака, непријављивање чланова домаћинства, поседовања покретне и непокретне имовине и сл.). Упућене жалбе решава у складу са законском регулативом, ресорно Министарство, Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова или Општинском већу општине Бечеј, као другостепени органи у решавању жалби.

3. КОРИСНИЦИ УСЛУГА ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

Дана 31.12.2023. године на евиденцији Центра за социјални рад Бечеј налази се **13204 корисника услуга социјалне заштите са територије општине Бечеј**. У току 2023. године **евидентирано је 3916 корисника**, док је у току 2022. године тај број износио **4638** корисника. Кретање броја корисника по узрасту у току 2023. године је следеће: деца (0-17 година): 970, млади (18-25 година): 546, одрасли (26-64 година): 1689 и старији (65 и више

година): 711. На евиденцији се у току 2023. године налази 1828 особа мушког пола и 2088 лица женског пола.

Након низа година са благим порастом броја корисника на годишњем нивоу, 2023. година је година са смањеним бројем корисника на активној евиденцији Центра за социјални рад Бечеј. Евидентирано је чак 200 породица које су изгубиле право на новчану социјалну помоћ. Један део породица се одселио из општине Бечеј, један део породица је добио једног или више чланова који су ступили у радни однос, а такође бележи се и значајан број породица којима је прекинуто право откривањем нерегуларности тј. незадовољење услова за остваривање права која су регистрована у СОЗИС систему и Регистру социјална карта. Ван материјалних давања, бележи се пораст броја корисника који остварују право на друге услуге из области социјалне заштите-поступци поверавања деце, насиље у породици, саветовалиште, малолетници са проблемима у понашању, малолетници у сукобу са законом....

Највећи број корисника из свих старосних група и даље је из категорије материјално угроженог становништва, који нису у могућности да задовољавају сопствене егзистенцијалне потребе и потребе чланова своје породице (1770 регистрованих лица). У току 2023. године ЦСР се обратило **70 лица која су била у потреби за домским или породичним смештајем, регистровано је 266 лица жртава насиља, занемарених лица или у ризику од занемаривања.** У току 2023. године ЦСР је поднет **1912 захтева за остваривање права на једнократну новчану помоћ**, од чега је прихваћено 1865 захтева. Међу подносиоцима захтева за остваривање права на једнократну новчану помоћ највише је припадника Ромске националности, старих и болесних грађана општине Бечеј, самохраних родитеља, вишечланих породица, жртава насиља, грађана са минималним месечним зарадама и минималним износима пензија. Посебан проблем је велик број захтева за једнократном новчаном помоћи из сфере здравствене заштите грађана, коју редовно здравствено осигурање не покрива (болничко лечење, специјализовани прегледи, куповина лекова без рецепта, путовања ради болничког лечења...). Иако не спада у домен услуга социјалне заштите, годинама уназад испољава се као стање социјално-економске угрожености у породици. У зимском периоду број захтева за једнократном новчаном помоћи је највећи, када се Центру обраћају корисници најчешће због набавке огревног дрвета. Центар за социјални рад Бечеј, захваљујући деценијској сарадњи са немачком организацијом „Kirchengemeinde Altenberg Schildgen Schuellenbusch“ из Гладбаха и ове године је поред редовних активности, поделио **огрев за око 20 породица.** У току 2023. године поднето је **231 захтев за остваривање права на новчану социјалну помоћ.** Донето је 587 решења о даљем признавању права у поступку преиспитивања у току 2023. године. **Број породица које остварују право на новчану социјалну помоћ креће се око 800,** за 200 мање него протекле године, а на евиденцији ЦСР у току 2023. године налази се **1770 грађана општине Бечеј из категорије материјално угрожених лица и 685 деце.** У току 2023. године поднето је **66 захтева за остваривање права на туђу негу и помоћ,** а у току године је **признато 29 права, а 12 лица** добило је закључке о даљем признавању права у поступку преиспитивања.

Поред пружања услуга новчане социјалне помоћи, стручни радници Центра за социјални рад Бечеј најчешће су одраслим и старим особама пружали **услуге смештаја у установе социјалне заштите.** У извештајном периоду примећен је пораст самачких домаћинстава, посебно у приградским деловима општине. На активној евиденцији Центра налази се велик број старих и болесних особа, које живе потпуно саме у домаћинству, без сродника који о њима брину. Центар је у правцу решавања оваквих и сличних проблема појачао део рада који се тиче рада на терену, при чему се старим и оболелим лицима пружају, поред материјалних давања и смештаја у установе социјалне заштите, и друге услуге, као што су упућивање на саветовалиште, услуге помоћи у кући, услуге Народне кухиње, информисање о законском обавезивању сродника на издржавање, израда личних докумената и слично. Посебно озбиљни проблеми са којима су се сретали радници Центра у току године јесу они који се тичу збрињавања болесних, радно способних људи који се отпуштају из

болница на кућно лечење, који немају никог од сродника, а потребна им је 24 часовна нега и брига. Веома често то су лица без личних докумената, без могућности да се сместе у домове као видове социјалне заштите. Систем очекује да решења за овакве проблеме изнађу центри за социјални рад, а практично системска решења не постоје. Наша држава нема установе оваквог типа које би се привремено адекватно бринуле о лицима у оваквим потребама. Алтернативна решења су хранитељске породице за одрасла лица и прихватне станице. На жалост, хранитељских породица оваквог типа скоро и да нема, а додатни је проблем што потребе корисника превазилазе могућности и компетенције у оваквом смештају. Прихватне станице су краткорочна решења, у основи не одговарају потребама оваквих корисника.

На евиденцији Центра у току 2023. године забележено је **70 лица код којих постоји потреба за домским или породичним смештајем. 169 одраслих лица је под старатељством, док на евиденцији има 39 особа лишених пословне способности.** У току 2023. године регистровано је **328 лица која се споре око вршења родитељског права и 256 одрасла лица са друштвено неприхватљивим понашањем.**

Центар за социјални рад Бечеј има формиран интерни тим за заштиту жртава од насиља и организована 24-часовна дежурства за хитне интервенције. Применом Закона о спречавању насиља у породици, од јуна 2018. године формирана је Група за координацију и сарадњу општине Бечеј, коју чине представници Полиције, Основног јавног тужилаштва и Центра за социјални рад Бечеј. У извештајном периоду регистровано је **138 жртава насиља у породици (укупно 243 пријава насиља).** Изречено је укупно **405 хитних мера** за спречавање насиља у породици (од стране Полицијске станице у Бечеју 236 и Основног суда у Бечеју 169). Регистровано је и **42 деце, жртава породичног насиља.** У Центру је процесуирано и **14 случаја вршњачког насиља.** Доминантне врсте насиља су физичко и емоционално насиље, док је у случајевима где су деца жртве насиља доминантно и занемаривање или немарно поступање. Стручни тим Центра који се бави случајевима породичног насиља и заштите жртава насиља сматра да је примена Закона о спречавању насиља у породици појачала интерсекторску сарадњу и смањила одговорност радника центара, а такође и утицала на информисаност грађана како о препознавању различитих облика насиља, тако и развоја поверења у институционалну заштиту. Од примене Закона о спречавању насиља у породици, Центар редовно учествује у састанцима Координационог тима за насиље општине Бечеј, заједно са Основним јавним тужилаштвом и Полицијском станицом у Бечеју, који се организују сваке две недеље. Сарадња са овим институцијама одвија се на дневном нивоу, а повећан је и степен сарадње са другим релевантним институцијама, посебно са Домом здравља Бечеј, Основним судом у Бечеју, васпитно-образовним установама и слично. Регистровани проблеми односе се на рецидиве насиља због честих повратака жртава насиља насилнику, а због економске зависности и нерегулисаних односа у вршењу родитељског права над децом, затим злоупотребе алкохола као најчешћег разлога насилничког понашања насилника према жртви (око 80% случајева), као и непостојање Прихватне станице за ургентни смештај жртава насиља. Са свим жртвама насиља интезивно се ради у смислу оснаживања, како финансијског кроз материјална давања и оспособљавање за активно тражење посла, тако и кроз упућивање на Саветовалиште и рад са стручњацима и/или другим релевантним институцијама које могу пружити релевантну подршку.

Покретањем услуге Саветовалишта за брак и породицу, грађанима општине Бечеј омогућене су нове услуге и побољшање квалитета постојећих. У Саветовалиште најчешће долазе жртве насиља, родитељи који имају потешкоћа у васпитању деце, који желе да повећају своје родитељске компетенције, парови са брачним проблемима, родитељи чија су деца жртве вршњачког насиља, деца са проблемима у понашању и сукобу са законом... У току 2023године у Саветовалишту је пружено **294 услуга саветовања (деца: 46, млади: 73, одрасли: 164, старији: 11).**

Највећи број деце који су корисници услуга социјалне заштите су деца **из материјално угрожених породица** - у извештајном периоду их је било **685**. Подаци са евиденције којом располаже Центар говоре о смањењу броја породица које остварују право на новчану социјалну помоћ (тај број се годинама уназад креће око 1000, протекле године је око 800 породица), али приметан је и пораст броја новорођене деце у тим породицама (све више вишечланих породица од по 5, 6 и више деце). Још увек међу корисницима имамо породице које живе у екстремним облицима сиромаштва, где родитељи не успевају самостално да задовоље основне потребе деце, домаћинства која немају електричну енергију, водовод и канализацију. Породице немају основна финансијска средства за школовање деце, за лечење, куповину лекова, пелена, адаптираног млека... Зими ове породице немају огрев. Регистровано је доста породица које немају решено стамбено питање, које живе у општинским кућама, којима прети опасност од урушавања и које су неусловне за живот. Центар у складу са својим надлежностима помаже овим породицама кроз материјална давања (једнократне новчане помоћи, огревно дрво, куповина прехранбено-хигијенских пакета, рефундација трошкова школских месечних карти, рефундација трошкова ужине и ручка у школама...) као и стручним радом са циљем подизања нивоа родитељских компетенција и адекватнијег одговора на потребе деце.

У току 2023. године регистровано је **42 деце жртава породичног насиља и занемаривања**. Регистровано је **14 жртве вршњачког насиља** (процесуирани поступци у Центру). Стручним радом и упућивањем на Саветовалиште, сарадњом са родитељима и васпитно-образовним установама, као и другим релевантним установама и институцијама, интезивно се ради на сузбијању насиља и оснаживању жртава. Забележен је повећан степен сарадње са васпитно-образовним установама у циљу адекватнијег одговора на потребе деце у локалној заједници.

На евиденцији Центра за социјални рад Бечеј регистровано је у извештајном периоду **45 деце са неадекватним родитељским старањем и 155 деце чији се родитељи споре око начина вршења родитељског права**. Чињеница да се ове бројке сваке године благо повећавају забрињавајућа је и упућује да је у наредном периоду неопходно координисаним одговором установа и институција на локалном нивоу пружити адекватнију подршку и заштиту деци.

У току 2023. године регистровано је **49 малолетних лица која имају проблема у понашању и/или се налазе у сукобу са законом**. У току године изречено је **18 мера појачаног надзора за малолетнике, 22 васпитне мере посебне обавезе, 9 васпитних налога, 2 малолетничка затвора и 3 упућивања у васпитно-поправни дом**. Регистровано је **67 прекршајних поступака покренутих према малолетним лицима** у току 2023. године. Примећена је тенденција повећања броја деце са проблемима у понашању. Стручни радници Центра улажу максималне напоре у раду са малолетним починиоцима кривичних дела за које су кривично неодговорни кроз интензивну сарадњу са другим установама и родитељима. Поред улагања максималних напора примећен је пораст малолетних лица која понављају кривична дела. У циљу спречавања ових и сличних проблема, Центар је у складу са својим надлежностима спроводио интензивне мере заштите деце кроз покретање поступака превентивног надзора над вршењем родитељског права, корективног надзора над вршењем родитељског права, поступке лишавања родитељског права, измештање деце из примарних породица и слично. На евиденцији ЦСР Бечеј укупно **63 деце налази се под старатељском заштитом**. У току 2023. године петоро деце измештено је из биолошке породице, а на евиденцији ЦСР Бечеј регистровано је укупно **41 дете којима је признато право на смештај у хранитељску породицу (4 од њих смештено је у сродничке породице)**. Током 2023. године било је 10 престанака права на смештај у хранитељске породице-3 деце се вратило у породицу порекла, док је за 7 деце потреба за овим видом заштите престала услед осамостаљивања. У току извештајног периода **једно дете је успешно прошло кроз поступак**

усвојења. Само једно дете налази се на домском смештају. На евиденцији ЦСР Бечеј тренутно се налази 24 хранитељских породица, попуњених смештајних капацитета.

4. ПОСЛОВИ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД НА ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА, ПРИМЕНИ МЕРА И ОБЕЗБЕЂИВАЊУ УСЛУГА

Стручни радници су у свом раду примењивали одредбе из Правилника о организацији, нормативима и стандардима рада Центара за социјални рад и Закона о социјалној заштити.

Одлуком о правима у социјалној заштити из надлежности општине Бечеј ("Сл. лист општине Бечеј", број 20/2020) предвиђено је да се из буџета локалне заједнице финансирају следећа права: **право на опрему корисника за смештај у установу социјалне заштите или другу породицу, право на једнократну помоћ у новцу или у натури, право на путне трошкове и исхрану пролазника, право на накнаду трошкова сахране, право на помоћ у кући и кућну негу, право на коришћење услуга саветовалишта, право на личног пратиоца, клуб за стара и одрасла лица, дневни боравак за децу и младе са сметњама у развоју, социјално становање у заштићеним условима, привремени смештај у прихватну станицу и бесплатан оброк-Народну кухињу.**

Сарадња Центра за социјални рад са другим институцијама у локалној самоуправи је на задовољавајућем нивоу. Од примене новог Закона о спречавању насиља у породици, Центар редовно учествује у састанцима Координационог тима за насиље општине Бечеј, заједно са Основним јавним тужилаштвом и Полицијском станицом у Бечеју, два пута месечно. Сарадња са овим институцијама одвија се на дневном нивоу, а повећан је и степен сарадње са другим релевантним институцијама, посебно са Домом здравља Бечеј, Основним судом у Бечеју, васпитно-образовним установама и слично. У извештајном периоду посебно је повећан ниво сарадње са Домом здравља Бечеј који ефикасније него протеклих година пружа неопходну подршку Центру, посебно у ситуацијама неодложних интервенција, збрињавања старих и болесних лица, као и у случајевима заштите жртава насиља. Такође, увођењем нових услуга социјалне заштите (Дневног боравка, услуга лични пратилац, Саветовалишта) Центар је појачао сарадњу са васпитно-образовним установама, посебно када је реч о деци са сметњама у развоју која су укључена кроз инклузију у редован систем образовања. У току 2017. године успостављена је сарадња и са представницима невладиног сектора, посебно са Друштвом пријатеља деце Бечеј и Бечејским удружењем младих. У току 2018. године потписан је Меморандум о сарадњи са Удружењем грађана „Каритас“. Такође, веома добра сарадња постигнута је и са Бечејском канцеларијом за младе. У току 2023. године настављена је сарадња са Бечејским удружењем грађана са церебралном парализом. Центар за социјални рад Бечеј учествује у различитим радним телима и групама које делују на локалном нивоу, као што су радна група за израду Локалног акционог плана за инклузију Рома и Ромкиња општине Бечеј, Мобилни тим за инклузију Рома и Ромкиња, радна група за родно равноправно буџетирање, радна група за ревидирање Локалног плана акције за децу... У свим групама, Центар за социјални рад Бечеј има активну улогу у циљу давања доприноса у широј друштвеној заједници, како би се побољшао квалитет одговора на актуелне потребе корисника услуга социјалне заштите.

Центар за социјални рад Бечеј остварује добру сарадњу са локалном самоуправом. Сервиси услуга локалне самоуправе су доступни. Локална самоуправа показује интересовање за социјалну заштиту грађана општине Бечеј и испољава мотивисаност када је реч о новим услугама социјалне заштите. У току 2023. године у великој мери подржала је Центар у

набавци техничке опреме неопходне за покретање рада у законски обавезном програму СОЗИС (куповина рачунара и мултифункционалног скенера). Општина Бечеј има добро развијене услуге социјалне заштите-бесплатну Народну кухињу за најугроженије грађане, услугу лични пратилац детета, Дневни боравак за децу и младе с сметњама у развоју и услугу помоћ у кући. Годишњи буџет општине Бечеј сваке године издваја све већа средства за унапређење и побољшање квалитета ових услуга ради бољег одговора на потребе грађана који су најугроженији. Такође, локална самоуправа рефундира део трошкова аутобуских карти за ђаке и додељује ученичке стипендије. Додељује бесплатне оброке и ужине за најугроженију децу у вртићима и школама, као и бесплатан боравак у вртићу. Издваја средства за рефундацију трошкова превоза родитеља и деце који путују ради лечења деце. Од септембра прошле године, вртић за сву децу грађана са територије општине Бечеј потпуно је бесплатан.

5. АНАЛИТИЧКО ИСТРАЖИВАЧКИ РАД

Центар за социјални рад Бечеј је у току 2023. године у сарадњи са другим институцијама, установама и организацијама на локалном нивоу бавио се испитивањем потреба најугроженијих грађана општине Бечеј са циљем што адекватнијег одговора на те потребе и организовања свог рада у складу са најбољим интересом корисника. Акценат је био на праћењу потреба Рома (кроз извршавање Локалног акционог плана за Роме и Ромкиње општине Бечеј), деци и младима (кроз ревидирање Локалног плана акције за децу), праћење положаја жена, са посебним акцентом на жене у руралним деловима општине Бечеј и праћење феномена насиља.

О свом раду ЦСР Бечеј је редовно информисао јавност путем локалних средстава информисања.

В.Д. Директора

Радован Јанковић

САДРЖАЈ:

ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ЦЕНТРУ ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД	стр. 2.
1. УВОДНИ ДЕО	стр. 2.
Делатност Центра за социјални рад	стр. 2.
Основна обележја становништва општине Бечеј	стр. 4.
2. ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД КАО ПРУЖАЛАЦ УСЛУГА	стр. 7.
3. КОРИСНИЦИ УСЛУГА ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД	стр. 9.
4. ПОСЛОВИ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД НА ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА, ПРИМЕНИ МЕРА И ОБЕЗБЕЂИВАЊУ УСЛУГА	стр. 13.
5. АНАЛИТИЧКО ИСТРАЖИВАЧКИ РАД	стр. 14.